

Výstavba kanalizácie

Vážení občania,

poslanci obecného zastupiteľstva v spolupráci so starostom obce začiatkom roka si stanovili plán investičných akcií na rok 2021. V krátkosti iba pripomeniem, ako sa plán investičných akcií vytvoril. Základom sú všetky rozpracované akcie z predchádzajúceho obdobia, pripravené projekty a akcie, podnety obyvateľov obce Lužianky, prostredníctvom

poslancov obecného zastupiteľstva a starostu obce. Po spoločných rokovaníach s finančnou komisiou zazrel svetlo sveta plán investičných akcií na rok 2021 schválený obecným zastupiteľstvom. Plán investičných akcií nájdete na 2. strane.

*Ing. Ivan Habiňák
samostatný referent
pre správu obce a investície*

Fotografie: spätná úprava komunikácií po vybudovaní kanalizácie III. etapa 1.časť ulice Obežná, časť Radošinskej, Švantnerova, výjazd na kamenný most.

Plán investičných akcií obce Lužianky a spôsob ich financovania na rok 2021

Názov projektu	Náklady na projektovú dokumentáciu	Náklady na realizáciu	Spôsob financovania	Poznámka
Pozemkové úpravy v lokalite Diely I.na pozemkoch nad Teslovou ul. pokračovanie v projekte	38 012€ 24 935 € doplatiť (4 986+8 091 € už zaplatene)		Vlastné zdroje	cena základnej zmluvy 39 229 €
Nákup pozemkov nad 400 m2 v rámci JPU		41 000 €	Vlastné zdroje	Nákup od 4 vlastníkov
Zabezpečenie PD a SP na vybrané činnosti Spoločných zariadení a opatrení (komunikácie, zeleň) v rámci ukončeného projektu pozemkových úprav	27 360 €	0 €	Vlastné zdroje	
Zvýšenie bezpečnosti v obci na cestných komunikáciách (funkčné kamery)	0 €	15 000 €	Vlastné zdroje	
Dobudovanie autobusových zastávok (Holotka, potrebný súhlas od SPF, žiadosť na odbor dopravy, SP)	0 €	40 000 €	Vlastné zdroje	Rozpočtovaná cena
Oprava ulíc a výstavba chodníka Sasinkova Tatranská Korytovská	1 200 €	84 000 € 127 000 € 124 000 €	Vlastné zdroje	Rozpočtovaná cena
Športová záhrada Lužianky Obratisko pre motorové vozidlá	360 €	24 000 €		Rozpočtovaná cena
Futbalový areál (úprava vzhľadu a zlepšenie technickej vybavenosti, zateplenie budovy)		53 000 €	5% 2650 €	Po odsúhlasení projektu
Dobudovanie odstavnej plochy na parkovanie pri zdravotnom stredisku (vydané SP aj odlučovač ORL) realizácia		25 000 €	Vlastné zdroje	Rozpočtovaná cena
Odkúpenie budovy pošty (zabezpečenie PD na budovu, parkovisko, malú tržnicu)		0 €		
Ovodenie Rastislavova (od stavebnín Karas po Kynecký potok	0 €	25 000 €	Vlastné zdroje	ocenené
Kanalizácia III. etapa – zabezpečenie potrebnej dokumentácie a povolení: 1. časť – realizácia 2. časť – realizácia 3. časť – územné, podané stavebné povolenie		214 500 € 600 000 €	Vlastné zdroje	184 500 € z toho 30 000 € práce navyč (prípojky, cesta, Krátka ul. vetva) cena k.5.3.2021 neprávoplatná
Dobudovanie detských ihrísk v obci (Holotka-ihrisko, Oplotenie, zabezpečenie projektu ihriska Kajsa II.)		5 000 €	Vlastné zdroje	Príprava pozemku + oplotenie (odhad. cena)
Zariadenie pre seniorov + denný stacionár (obstaranie novej PD, realizácia)	17 700 € 35 400 €	0 €	Vlastné zdroje	
Oplotenie MŠ – realizácia		8 500 € 6 500 €	Vlastné zdroje	práca materiál
Hasičská zbrojnica		50 000 €	Vlastné zdroje	Doplnené na návrh z radov poslancov
Parkovisko cintorín Kajsa (PD hotová, následná realizácia)	1 560 €	167 000 €	Vlastné zdroje	
Rekonštrukcia železničného priecestia na Vinárskej	0 €	0 €		
Stabilizácia posilnenia elektrickej siete (Rastislavova, Kajsa I., Kajsa II., Počašie)		0 €		
Rekonštrukcia výjazdov obecných komunikácií (výjazdy na Rastislavovu so spevnenými obrubníkmi)	0 €	0 €		oceňuje sa
Riešenie parkoviska pred OU	1 200 €	20 000 €	Vlastné zdroje	Cena odhadovaná
Natiahnutie koberca: Švantnerova, oprava križovatky a nájazdu na Kamenný most, Obežná, Radošinská		22 500 € 10 000 €		Reálna cena po nacenení
Kolombárium		12 000 € (6 000 €)	Vlastné zdroje	1 ks – 12 mies 2ks -24 miest
Studený sklad techniky (PD, SP, realizácia)	2 500 €	125 000 €	Vlastné zdroje	odhad
Nákup pozemkov a vecné bremená, elektrina, kanalizácia a pod.		60 000 € 80 000 €	Vlastné zdroje	odhad - kúpa domu s pozemkom
Spolu na rok 2021	110 655 €	1 939 000 €		20 490 655€

PD projektová dokumentácia

SP stavebné povolenie

Hodnoty v pri investičných akciách, pri ktorých sa nachádza 0 €, nie sú ešte vyčíslené,

Sumy s hrubším číslom sú spočítané.

Jednotlivé položky môžu byť zaúčtované v bežných alebo kapitálových výdavkoch.

PRAVDY A MÝTY O ODPADĚ

OPLATÍ SA TRIEDIŤ ODPAD, KEĎ ZAŇ OBČAN PLATÍ?

Občan platí za zmesový komunálny odpad, bioodpad a použité jedlé oleje. Triedený zber odpadu financujú výrobcovia prostredníctvom organizácií zodpovednosti výrobcov. Tie v spolupráci s obcami a zberovými spoločnosťami zabezpečujú zber odpadu, jeho dotriedenie a odvoz k recyklátorom. Občan za triedený zber neplatí.

AKO TRIEDIŤ OBALY NA VAJÍČKA A ROLKY Z TOALETNÉHO PAPIERA?

Patria do triedeného zberu papiera. Nesmú byť však mokré ani masťné.

PATRÍ POLYSTYRÉN DO TRIEDENÉHO ZBERU?

Do triedeného zberu plastov patrí obalový polystyrén. Stavebný polystyrén je potrebné odniesť na zberný dvor.

PATRÍ OBAL ZO SPREJA DO TRIEDENÉHO ZBERU?

Obaly zo sprejov kozmetických výrobkov patria do triedeného zberu. Vyhadzujte ich vždy prázdne a v žiadnom prípade ich neprepichujte. Spreje s farbami, technickými lakmi a inými penami však patria na zberný dvor, nakoľko obsahujú nebezpečné látky.

JE POTREBNÉ OBALY PRED VYHODENÍM DO TRIEDENÉHO ZBERU UMÝVAŤ?

Úplne postačí, ak obal neobsahuje hrubé zvyšky obsahu, čiže nie je potrebné obal umývať. Ak sa chcú ľudia vyhnúť zápachu, na vypláchnutie sa dá použiť úžitková voda. Dôležité je obaly pred vyhodnením stlačiť, aby nezaberali zbytočne veľa miesta a zberné autá nevyvážali vzduch.

MÔŽE SA STAŤ, ŽE TRIEDENÝ ZBER SKONČÍ NA SKLÁDKE?

Všetok vyzbieraný triedený odpad je evidovaný a s druhotnými surovinami sa ďalej obchoduje. Zberová spoločnosť musí dokladovať, čo sa s ním deje po dotriedení. Triedený odpad je zakázané skládkať, pokiaľ však obsahuje veľa nečistôt (viac ako 35 %), už sa nepovažuje za triedený a skončí na skládke odpadu.

AK SPRÁVNE

SVET JE KRAJŠÍ

MAJTE NA PAMÄTI NASLEDOVNÉ PRAVIDLÁ:

1. SNAŽTE SA ODPAD NETVORIŤ VÔBEC.
2. ZÁLOHOVANÉ OBALY NEPATRIA DO KOŠA, VRÁŤTE ICH DO PREDAJNE.
3. DODRŽIAVAJTE FAREBNÚ ABECEDU TRIEDENIA:
SKLU PATRÍ ZELENÁ, PAPIERU MODRÁ, PLASTOM ŽLTÁ, KOVOM ČERVENÁ A NÁPOJOVÝM KARTÓNOM ORANŽOVÁ FARBA. NÁPOVIE VÁM AJ OZNAČENIE NA OBALE.

RIADTE SA PRAVIDLAMI SVOJEJ OBCE.
4. LEN VYTRIEDENÝ ODPAD SA DÁ ZHODNOTIŤ A RECYKLOVAŤ.
5. TRIEDTE ODPAD, OPLATÍ SA TO. ZA VYTRIEDENÝ ODPAD OBČAN NEPLATÍ, JEHO ZBER HRADIA VÝROBCOVIA PROSTREDNÍCTVOM OZV ENVI - PAK.
6. OBAL OZNAČENÝ PATRÍ DO TRIEDENÉHO ZBERU.

Vírusové ochorenia od moru v starovekom Ríme, ba i skôr, až po koronavírus z Wu-chanu.

Infekčné choroby hromadného výskytu sú od nepamäti nevitánym spoločníkom človeka na zemi. Globálne epidémie sú staré ako ľudstvo samo.

Pandémia: - Choroba, ktorá zavládla na celom svete, ide o infekčné ochorenie, má hromadný výskyt a šíri sa bez priestorového obmedzenia.

Najsmrteľnejšie pandémie: Od moru cez kiahne, Španielsku chrípku, HIV/AIDS, SARS, MERS až po ochorenie COVID – 19.

Karanténa: Úzko súvisiace vyjadrenie s pandemiou. Vymysleli ju Taliani v 14 stor. v súvislosti chrániť pobrežné mestá pred morovými epidémiami. Vzniklo ako Talianske spojenie slov Quaranta Ginnri čo značí v preklade štyridsať dní.

Mor: Predstavuje infekčné ochorenie bakteriálneho pôvodu, ktoré sa v antike pripisovalo vo forme akejkoľvek vážnej chorobe, ktorá mala značný dopad na ľudskú spoločnosť. Epidémia potrápila nie len Rimanov, ale aj starovekých Grékov. Možno povedať, že spomedzi niektorých morových epidémii, jeden z najkrutejších bol tzv. ATHENSKÝ mor v 5. Stor. pred Kristom. Podľa opisu Gréckeho historika Thukydida, ktorý žil v čase vypuknutia moru v roku 430 pred Kristom, následne tri roky moru podľahlo približne 75 000 – 100 000 ľudí. Podľa jeho napísaných slov, ľudia umierali ako stádo oviec, nakazený jeden od druhého, hoci sa ošet-

rovali, zo strachu nikto nešiel k chorým, hynuli v samote a veľa domov, kde nik nemohol pomáhať zostalo vyľudnených.

RÍM: - keď zomiera Marcus Aurélius v r. 180 po Kristovi, kedy nákaze v Ríme podľahlo približne 2000 ľudí za jeden deň. Celkový počet obetí sa odhaduje na 5 miliónov. Vrchol pandémie nastal medzi rokmi 250 až 260 po Kristovi, keď vo všetkých kútoch rímskeho sveta zomieralo 5000 ľudí za jeden deň.

Mor – čierna smrť: Prišla do Európy nečakane v roku 1347. Lode po dlhej ceste priplávali do sicílskeho prístavu v meste Messina. Ľudia ktorí ich prišli privítať, čakalo hrôzostrašné prekvapenie. Väčšina námorníkov bola mŕtva a tí ktorí ešte žili, boli ťažko chorí. Všetkých námorníkov skolila silná horúčka a ešte niečo zvláštne. Boli obsypaný čiernymi vredmi s ktorých vytekala krv a hnis. Celú Európu, neskôr Áziu a Blízky Východ zaplavila smrť. Podľahla štvrtina populácie, zomrelo 34 miliónov ľudí, za obeť tomu čo bolo nazvané „najkrutejšou katastrofou akú ľudstvo pozná – čierna smrť“.

Pravé kiahne: Najničivejšie ochorenie v dejinách ľudstva – nie ovčie kiahne ktorými prešla väčšina z nás. Umierali na pravé kiahne chudobný aj bohatí. Anglická kráľovná Mária I., jej manžel Viliam II., kráľovná Mária II. Ľudovít I., Španielsko- Francúzky kráľ Ľudovít XV.. Tí všetci mali údajne zomrieť na najsmrteľnejší vírus v našich dejinách. Nakazili sa nim aj Georgie Washington či Abrahám Lincoln. Hlavu v smútku údajne mal aj otec Wolfgang Amádea Mozarta, ktorý odmietol dať svoje nadané deti zaočkovať proti kiahňam, aj keď táto novinka už bola v tej dobe dostupná. Jedného májového dňa v roku 1867 sa prišla Mária Terézia rozlúčiť zo svojou chorou nevestou Máriou Jozefínou, druhou manželkou Jozefa II. keď v návale emócií chorú dievčinu objala, nemohla tušiť, že o pár dní bude sama žiadať o posledné pomazanie. Čerstvú päťdesiatničku priviedli pravé kiahne na pokraj smrti. Pri kiahňach išlo skutočne o veľa. Svoje by o tom mohli rozprávať na mnohých panovníckych dvoroch, aj na tom viedenskom. Cisárovná Mária Terézia porodila celkovo 16 detí, z nich prežilo iba 10. Najviac obetí si vyžiadali pravé kiahne, ktoré ju pripravili o prvorodenú vtedy trojročnú Máriu Alžbetu, dvanásť ročnú Johanu i šestnásť ročného Karla. Jej dcéra Jozefa ochorela na kiahne ako päťnásťročná, krátko pred svojou svadbou. Choroba ako tak ušetrila aspoň druhú dcéru Máriu Alžbetu, ktorá zostala po

kiahňach tak zjavená, že sa do konca života nevydala. Svoje si s kiahňami vytrpel aj prvorodený syn Jozef II., ktorý tri roky po svadbe následkom nich prišiel o manželku. Tieto „pravé kiahne“ napádali nie len povrch tela, ale aj vnútorné orgány najmä pľúca, pažerák, žalúdok a črevá. Úmrtnosť na ne bola 20-50%. Pravé kiahne usmrtili viac ľudí ako všetky vojny sveta dokopy. Počet obetí sa v 20 storočí vyšplhal na 500 miliónov. Posledný prípad nakazenia bol zaznamenaný v októbri 1977. Ako prvý prišli s nápadom vyhubenia vírusu Rusi v roku 1958.

Cholera: Vedecky bola popísaná v 16 stor. i keď sa prejavovala omnoho skôr. Za posledných 200 rokov sa vyskytlo sedem druhou tejto pandémie cholery. Rozšírila sa od Indického veľtoku Ganga do Ázie, Afriky, Severnej Ameriky, Európy, nevyhla sa Uhorska a ani územia dnešného Slovenska. Príčina jej vzniku bola znečistená pitná voda. V dejinách Uhorska to bola najzávažnejšie všetkých čias. V 19 storočí dosiahla 1 milión obetí.

V súčasnej dobe je najviac skloňovaný výraz KORONAVÍRUS - Sú to obalené vírusy vyskytujúce sa u človeka, ale taktiež u prasie a vtákov. Zasahujú dýchacie cesty – spôsobujú ochorenia z rôznou vážnosťou od bežného prechladnutia až po závažné ochorenia MERS či SARS. Nový koronavírus SARS - COV – 19, ktorý spôsobuje ochorenie COVID-19. Prvýkrát sa nový druh koronavírusu objavil koncom roka 2019 v stredo čínskom meste

Wu – chau. Medzitým sa stihol rozšíriť do všetkých kútov sveta, nakazilo sa ním viac ako 108 miliónov ľudí a zomrelo ich takmer 2,4 milióna. Čína do polovice januára odmietla vpustiť tím WHO (Svetová zdravotnícka organizácia) na svoje územie, vďaka čomu sa misia veľmi oneskorila. Aj preto sa objavili pochybnosti, čo môžu odborníci ešte zistiť po viac ako rok od vypuknutia pandémie. Príčina pôvodu celo svetovej pandémie tak oficiálne nie je ani po roku známa a je otáznou, kedy sa ju verejnosť dozvie.

6. marec 2020 bol pre Slovensko dňom, kedy sa u nás zaznamenal prvý prípad nákazy COVID-19. Išlo o 52-ročného muža zo Záhoria z obce Kostolište pri Malackách, ktorého syn bol pred pár dňami v Taliansku. Na ďalší deň bol COVID-19 potvrdený aj jeho manželke aj synovi, ktorý si tento „suvení“ pravdepodobne priniesol z Benátok. Keď sme mali prvý prípad nákazy Taliani už hlásili 6 tisíc nakazených a vyše 200 mŕtvych.

Prvý pozitívny test u nás vyšiel týždeň po parlamentných voľbách. Dosluhujúci premiér Peter Pellegríny o pár dní nato vyhlásil núdzový stav a zaviedol LOCKDOWN. Kým v prvej vlne sme boli premiantom, teraz patríme k najzasiahnutejším. Odborníci hodnotia čo sa zmenilo a ako sme zvládli 12,5 mesiaca korony. Zo štatistiky poznáme, že túto dobu od prvého príznaku až po dnešok (6.3.2020 až 21.3.2021) bolo u nás na Slovensku vykonaných PCR testov 2.264 750 a z toho bolo pozitívnych 348 869; Ag testov 19.931 264 z toho pozitívnych 333 590; zomrelo 9 044 osôb. Zaočkovaných prvou dávkou bolo 505 925 a dvomi dávkami 237 254 osôb. V vašej obci v uvádzacom

období žije 3 064 osôb. Zasluhou vedenia našej obce sa i u nás prevádzalo Ag testovanie v priestoroch Kultúrneho domu pri dodržaní všetkých bezpečnostných opatrení. I keď testovanie nebolo povinné u detí do 10 rokov života a u seniorov nad 64 rokov, zúčastnilo sa u nás v šiestich termínoch nasledovný počet osôb:

Termín	Otestovaných	Pozitívnych
30 – 31.10. 2020	1400	12
9 – 10.1. 2021	1417	40
16. – 17.1. 2021	1276	19
23. – 24.1. 2021	1255	4
6.2.2021	941	8
13.2.2021	875	6

Spolu bolo otestovaných 7 164 osôb s ktorých bolo pozitívnych spolu u nás 89 osôb. S poznania vieme, že niektorí naši spoluobčania boli otestovaní na iných miestach, alebo v organizáciách kde pracujú.

Za zorganizovanie, zabezpečenie a hladký priebeh Ag testov v našej obci by som sa chcel touto cestou poďakovať predovšetkým nášmu starostovi pánovi Jozefovi Bojdovi ako aj pracovníkom Ocu, a za priamu účasť pri testovaní zdravotníkom, ktorí testovanie previedli; MUDr. Ľubomír Čermák, MUDr. Špurnajová Beata, MUDr. Jankušiková Terézia, MUDr. Lehotáková Kristína, MUDr. Remenárová Zdenka, MUDr. Šeda Juraj, MUDr. Malá Martina. Administrátori; PhDr. Arpáš Peter, Krajčová Michaela, Vanyo Richard, Balková Monika, Dvorský Dalibor, Ďuračková Hana, Mgr. Jozef Vrabec. Nemenovaných členov Slovenskej armády, členov DHZ Lužianky pod vedením predsedu DHZ Cocherom Martinom a ich veliteľom Chudiakom Petrom, príslušníkom obecnej polície spolu s náčelníkom Oľtačkom Zbinkom, ako aj príslušníkom štátnej polície. Moje poďakovanie patrí všetkým nemenovaným účastníkom, ktorí sa podieľali akoukoľvek formou na tomto celo obecnom testovaní v šiestich etapách. Veď okrem toho, že vystavovali nebezpečnosti svoje zdravie a životy, museli čeliť aj nevhodným poznámkam na

šich spoluobčanov. Veď ľahko je kritizovať, ale horšie je priamo sa zapojiť a niečo spraviť pre druhých.

Prežili sme veľmi ťažký rok. Každého, niekoho viac niekoho okrajovo, smutné udalosti postihli. Veľmi ťažko sme to znášali, hlavne zo začiatku príchod nebezpečného ochorenia. Dnes po roku sme už opatrnejší. Nechodíme, tí čo nemusíme zbytočne po uliciach, zdržujeme sa doma. Stretávanie mám každému chýba, ale musíme to vydržať. Stačí sa len pozrieť na našu obecnú štatistiku o úmrtnosti. U nás v Lužiankach zomieralo v priemere 30 – 32 osôb ročne a teraz to bolo za posledných dvanásť mesiacov 58 spoluobčanov. O tom, kedy sa dočkáme uvoľnenia opatrení a zloženia rúšok, rozhodujeme my sami. Sami sa musíme zamyslieť nad tým, čo robíme preto, aby sme sa z tejto nepríjemnej a nebezpečnej pandémie dostali čím skôr. Zavedené opatrenia majú ľudí nasmerovať ako sa majú správať, ale nezaručujú ich plnenie a preto záleží na každom z nás ako sa z pandémie čím skôr dostaneme.

Želám Vám vážení spoluobčania, každému veľa zdravia, šťastia a skoré stretnutia na spoločenských podujatiach.

Milan Cabánek.

Poľovali sme u Andrassyovcov

Blížil sa koniec roka a tým aj koniec poľovnickej sezóny, preto môj syn Dano mi navrhol aby sme šli na poľovačku. Do tohto rozhovoru sa zapojil aj môj najmladší brat Laco.

Po tomto rozhovore sme sa dohodli na spoločnom termíne, ktorý som mal vybaviť ja u štátnych lesov v Rožňave.

Po telefonickom rozhovore s mojím kamarátom Marcelom, ktorý je referent poľovníctva na Odštepnom závode Štátne lesy Rožňava. Sním som dohodol termín poľovačky na 30.11.2020.

Po zaslaní potrebných dokladov na poľovačku, sme sa my všetci dohodli, že na daný termín sa dostavíme do Betliara.

Poľovali sme vo zvernici v Betliari s rozlohou 1700 ha, ktorú v dávnych dobách za Rakúsko-Uhorska založil rod Andrassyovcov.

Po príchode do Betliara sme sa ubytovali v nozorekonštruovanej drevenici s krásnym výhľadom na celú zvernicu a okolité kopce Muránskej planiny.

Drevenica bola nielen moderná z vonku ale aj z vnútra. Nebola to typická drevenica akú určite pozná každý z nás, táto bola

moderná z vonka a moderná i z vnútra. Bola v nej veľká priestraná kuchyňa s modernými spotrebičmi, vedľa nej bola obývačka kde dominoval veľký jedáľenský stôl a povedľa neho v kúte veľký murovaný krb. Krb bol v chladných večeroch našou spásou. V jeho teple a svetle sme na sklonku dňa debatovali o zážitkoch z daného dňa a tešili sa na tie, ktoré nám pripraví nasledujúci nový

Pamätný list pre Ing. Daniela Lauka za úlovok prvého Daniela

deň.

Na poschodí boli tri veľké priestrané izby, ktoré poskytovali komfort pre lovcov po náročnom love.

Po ubytovaní sme sa rozdelili do 3 skupín po 1 lovcovi a jednom sprievodcovi. Mená sprievodcov sme nemohli zabudnúť a ani sme si ich nemohli pomýliť. Všetci sa totiž volali Luboš.

Najprv som si myslel, že sa na nás dohodli, zo srandy ale potom som zistil, že to tak naozaj je.

Okrem nás 3 lovcov sme mali aj jedného neloviačeho člena našej výpravy. Ním bol môj mladší syn Marek. Ihned po príchode dostal funkciu chatára a kuchára. Bol to neľahký úkol nakrmiť a hlavne napojiť 6 vždy hladných a vždy smädných lovcov, ale myslím si že to zvládol na výbornú. Neumreli sme od hladu a ani od smädu.

Naša lovecká výprava trvala 4 dni . Prvé 2 dni sa nám dáko zvlášť nedarilo . Zver sme síce videli ale na našu

Ing. Daniel Lauko s uloveným Danielom

veľkú smolu nás videla aj ona. Nedala nám dostatok času na vypálenie dobrej a istej rany.

Našu smolu som prerušil ja pri rannej posiedke a to na 3 deň. Podarilo sa mi na prvú ranu uloviť danielku, ktorá sa vybrala na rannú pašu na neďalekú lúku a bola málo opatrná. Po úspešnej rane mi pogratuloval môj sprievodca a vzdali sme poslednú úctu ulovenej zveri. Tá sa prejavuje posledným hryzom a odovzdaním zálohu, ktorý som si následne založil za klobúk.

Po príchode na chatu nám náš kuchár a chatár prichystal prípitok a pogratuloval mi. Po chvíli dorazil aj môj starší syn a aj brat. Ty mi tiež pogratulovali a samozrejme si aj na môj úlovok pripili.

Následne takto posilnení sme sa pobrali von patrične sa postarať aj o úlovok a rozobrať úspešnosť- či neúspešnosť ostatných lovcov.

Nasledoval oddych a voľný program, ktorý trval do 14 hodiny, kedy nasledoval ďalší lov.

Tento lov bol už úspešný aj pre Laca a Dana. Lacovi sa podarilo uloviť danielku a Danovi svojho prvého vysnívaného Daniela.

Tak ako to už býva zvykom, tieto úlovky sa patrične oslávili pri svetle krbu, vôni pálenky a dobrého jedla pripraveného ako inak z ulovenej diviny.

V posledný deň lovu a celej našej loveckej výpravy sa podarilo ešte Danovi uloviť jelenča.

Po príchode na chatu sme mu pogratulovali k úspešnému lovu a pridali sa k sprievodcom, ktorý už chystali spoločný výrad nami ulovenej zveri, kde nás následne správca zvernici pasoval za lovcov danielkej a jelenej zveri.

Pasovanie prebiehalo podľa starých poľovníckych zvykov loveckým tesákom. Následne pre potešenie sprievodcov nastala dlho očakávaná chvíľa krstu úspešných lovcov, ktorá je z obľubou vykonávaná lieskovými prútikmi. Dané okamihy pasovačky a krstu boli zvečnené naším kuchárom pre ďalšie pokolenia

Každá poľovnícka akcia sa má prejavovať aj v kuchyni a preto sme si aj my vzali so sebou ulovenú zver aby aj nepoľovnícky členovia našej rodiny pomocou gastronómie boli prítomní na tejto poľovníckej akcii.

Následne nám nezostávalo nič iné ako rozlúčiť so našimi už nielen sprievodcami ale už aj priateľmi a krásnym krajom okolo Betliara a zaželeli sme si veľa zdravia a poľovníckych úspechov.

LOVU ZDAR
Ing. Jozef Lauko

Pasovanie za lovcov netrofejnej zveri

Dynastia Laukoucov pri slávnostnom výrade ulovenej zveri (Ing. Daniel Lauko, Ing. Marek Lauko, Ladislav Lauko a Ing. Jozef Lauko)

Pasovanie Ing. Daniela Lauka loveckým tesákom za lovca jelenej zveri

Pasovanie Ing. Jozefa Lauka loveckým tesákom za lovca danielkej zveri

Nielen naprojektuje, nakreslí, ale aj zručne zrealizuje.

Na tejto stránke našich Lužianskych novínok sa stalo už tradíciou, že zverejňujeme články o osobnostiach, žijúcich v našej obci, ktorí ju zviditeľňujú a dávajú do povedomia širokej verejnosti nie len u nás doma ale aj za hranicami nášho katastra. Jedným takýmto sprostredkovateľom dobrého mena našej obce je aj náš spoluobčan

Ing. Stanislav Šantavý

Svetlo sveta uzrel 22.5.1967 v Nitre ako druhé dieťa do rodiny Vojtecha a Adely. V Lužiankach absolvoval predškolskú, aj povinnú deväťročnú školskú dochádzku. Po ukončení ZDŠ začal študovať na Strednej priemyselnej škole stavebnej v Nitre, odbor pozemné stavby, štúdium ukončil v roku 1986 maturitou. V štúdiu pokračoval ďalej na stavebnej fakulte Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Štúdium v odbore pozemné stavby - technické zariadenia budov ukončil v roku 1991 štátnou záverečnou skúškou a bol promován na inžiniera.

Zlaté študentské časy sa skončili a muselo sa ísť robiť a tak sa v lete 1991 zamestnal v spoločnosti Stavomontáže Nitra ako majster PSV (pomocná - pridružená stavebná výroba).

Nakoľko v tých časoch museli ešte muži absolvovať ZVS, čo v prípade absolventov vysokých škôl bolo 9 mesiacov, musel v apríli 1992 nastúpiť najskôr na mesačný prijímač do Martina a potom na 8 mesiacov do výcvikového strediska ženijného vojska v Seredi. Úlohou ženistu je práca s výbušnami (zamínovanie- odmínovanie priestoru), ako aj budovanie mostov, hlavne provi-zórnych.

Po návrate z vojenčiny nastúpil do pro-

jektovej a inžinierskej kancelárie Stofing v Hlohovci, kde zastával funkciu projektanta ústredného vykurovania a zdravotníckych inštalácií. Po troch rokoch začal pracovať v spoločnosti STING - Itec Slovakia ako vedúci projekcie a po ďalších troch rokoch prešiel do spoločnosti Energoprojekt Slovakia, kde pracoval sedem rokov ako samostatný projektant.

V roku 2005 si spolu s bývalým kolegom založili projekčnú a dodávateľskú spoločnosť v oblasti zdrojov tepla, vykurovania a zdravotníckych inštalácií, (voda, kúrenie, plyn, kanalizácia) v ktorej sa realizuje doteraz.

Okrem svojej profesionálnej činnosti v roku 2018 úspešne kandidoval v komunálnych voľbách za poslanca Obecného zastupiteľstva u nás v Lužiankach. Ako poslanec Obecného zastupiteľstva je zároveň aj predseda komisie „pre spoluprácu s podnikateľskými subjektami“, ktorých je v obci zaregistrovaných viac ako sedemdesiat. Zároveň je aj členom v komisii životného prostredia a v komisii športu. Ako poslanec OZ sa venuje problematike

celého územia našej obce a jej obyvateľom, ale ešte k užšej spolupráce ma pridelený 9. rajón ulíc – Teslova, Urbanova, Hronského, Dunajského a Pod Hliníkom. Je to zároveň územie zaradené do III. Etapy – 3. časti kanalizácie po ktorej by malo byť ukončené odkanalizovanie celej našej obce (na tomto spomínanom úseku prebieha stavebné konanie). Vo volebnom období 2018 – 2022, ako poslanec sa aktívne zapájal a stále sa za-

pája do investičných akcií prebiehajúcich v našej obci ako sú: Kanalizácia III. Etapa -1 časť, ktorá je pred ukončením s následným skolaudovaním, po ktorom sa bude môcť napojiť na túto kanalizačnú stoku do 50 domácností. Kanalizácia III. Etapa – 2. časť, sú to ulice Na Ihrisko, Počašie, Radošinská a Venušina

Na tomto úseku kanalizačnej etapy je vydané stavebné povolenie a súčasne prebieha elektronická aukcia – výber zhotoviteľa.

V rozhovore s našim poslancom Ing. Stanislavom Šantavým o odkanalizovaní zostávajúcej časti obce, som sa ho spýtal, aké sú ešte plánované ďalšie investičné akcie v obci. Zo zápalom jemu vlastným odpovedal: „Myslíme na našich seniorov, kde riešime znovu obnovu prevádzky druhého bloku ZŠ, v ktorom sa po rekonštrukcii bude nachádzať denný stacionár a zariadenie pre seniorov. Zaoberáme sa aj parkovaním v našej obci. Spracováva sa projektová dokumentácia pre parkovisko pri cintoríne na Kajsi, kde sa uvažuje s maximálnou kapacitou 30 parkovacích miest. Podobne je to aj s parkoviskom pri zdravotnom stredisku v centre obce, kde je už vydané stavebné povolenie a taktiež je spracovaná projektová dokumentácia na otočisko na ulici Kajsa II. Súčasne sa rieši aj úprava plochy pred obecným úradom, ktorá je v štádiu návrhu. V obci

žiaci 1997

mladší dorast 2000/2001

sa dobudovali a vybavili novými atrakciami detskej ihriská okrem jeho rajónu, kde nastal problém majetkoprávnym vyrovnaním pozemku, na ktorom sa má ihrisko nachádzať. Taktiež nám nie je ľahostajná história našej obce a pre-

od útleho veku je šport a hlavne futbal, ktorý je súčasťou jeho života, ktorému sa spolu s rovesníkmi venoval v škole aj mimo nej (lebo tablety našťastie ešte neboli). V rodine bolo vzorov dosť, otec Vojtech a jeho brat Michal boli dobrí futbalisti, manžel

tickej práce s chlapcami z Lužianok, ale aj z Nitry, prinieslo svoje ovocie a žiacke mužstvo postúpilo z okresnej súťaže do Majstrovstiev kraja, v ktorej pod jeho vedením odohralo tri sezóny.

Zo silným ročníkom svojich zverencov v sezóne 2000-01 skúsil aj III. ligu mladšieho dorastu a zahráli si na štadiónoch Topolčian, Piešťan, Komárna, Nových Zámkov, Zlatých Moraviec....

muži

z matkovej strany Jaro a Janko Hotoví, ktorý sa venovali futbalu a hokeju. Futbal bol v jeho školských rokoch každodennou zá-

Od sezóny 2001-02 potom 8 sezón pokračoval ako tréner starších dorastencov v krajskej súťaži – V. liga JUH. V lete roku 2009 sa práca s mládežou skončila, nakoľko záujem chlapcov o futbal postupne vyprchal a bol problém vyskladať mužstvo pre ďalšiu sezónu. Počas dvoch sezón trénoval aj mužstvo dospelých v okresnej súťaži a ako vedúci mužstva bol aj pri pamätnej sezóne 2012-13, kedy pod taktovkou trénera Vlada Svorada mužstvo po dlhých rokoch postúpilo na VI. ligu.

Naše dorastenecké mužstvo sa v rokoch 2016 a 2017 zúčastnilo aj medzinárodných turnajov vo francúzskom

to sa pokračuje v rekonštrukcii domu na začiatku Obežnej ulice (pri Jednote), v ktorom bude expozícia o minulosti Lužianok, aby aj naša mladšia generácia vedela ako žili, čím a ako sa živili naši predkovia, ako sa postupne budovali jednotlivé časti Lužianok." Pri tom podotkol, že ak by mali naši spoluobčania nejaké staré predmety, ktoré slúžili k životu človeka v minulosti, aby ich neodhadzovali, odložili, nahlásili na Obecný úrad alebo jemu osobne. Určite si nájdú svoje miesto v plánovanej expozícii Lužianskeho múzea. A nie len predmety, ale aj staré fotografie, v ktorých je zachytená výstavba obce, športové a kultúrne udalosti z minulých rokov.

bavou chlapcov bez ohľadu na počasia a miesto. Pravidelne sa hrávalo na malých uličkových ihriskách a zápasy medzi uličkami boli neodmysliteľnou súčasťou života a rivalita bola obrovská. Vo futbalovom klube, vtedy ešte TJ Lokomotíva Lužianky, prešiel žiackymi aj dorasteneckými kategóriami a po nešťastnej fúzii Elitexom Nitra bol pri nových začiatkoch mužstva dospelých.

V roku 1993, vo veku 26 rokov, sa rozhodol pozdvihnúť mládežnícky futbal v obci a začal trénovať žiakov Lužianok. Štyri roky systema-

Pri svojom pracovnom vyťažení si Ing. Stanislav Šantavý nájde čas aj na svoje záľuby. Jeho veľkou láskou

žiaci 1993/1994

2012-13 postup do VI. ligy

Francúzsko-Bartenheim 2016

Kýjev 2019

Londýn 2019

Dubrovnik 2013

Anglicko 2019

Bartenheime.

Od roku 1998 kedy sa Telovčivná jednota Strojárne Lužianky premenovala na Obecný futbalový klub pracuje aj na funkcionárskom poli ako člen výboru, neskôr tajomník a od roku 2015 je predsedom klubu. Dá sa povedať, že v jeho prípade je futbal „diagnóza“ a tak sa okrem predsedovania venuje hľadaniu a aj trénovaniu malých futbalistov (8-11 rokov), aby nám

futbal v obci nezakapal a dožil sa v roku 2027 storočnice. Každým rokom je, ale zložitejšie dostať deti k futbalu, resp. k športu obecne. Deti strácajú chuť trénovať a súťažiť a zo športovísk sa presúvajú do virtuálneho sveta počítačových hier. Nedostatkom nie je len neochota detí, ale aj ochota bývalých, či súčasných futbalistov a nadšencov odkrojiť si zo svojho voľného času a pohodlia a venovať sa mládeži. Okrem toho si ešte každú nedeľu zahrá futbal aj vo svojej vekovej kategórii v lige internacionálov, alebo ľudovo povedané „za starých pánov“ a dúfa, že zdravie ešte nejaký rok vydrží a ten povestný kliniec na zavese nie kopačiek ešte nevyrobili. Okrem tejto celoživotnej záľube – futbalu si nájde čas aj na ďalšie. Rád cestuje poznáva cudzie kraje, ale aj rád

sa venuje záhradkárčeniu, domácim remeselníckym prácam. Dokáže nie len nakresliť – naprojektovať, ale aj zručne spraviť, čo už niekoľko krát dokázal v službe svojej obci. Môžem s čistým svedomím povedať, že náš spoluobčan Ing. Stanislav Šantavý je dobrým vzorom pre mladých, svojim rovesníkom a v mnohých prípadoch aj tým skôr narodeným. Za všetko jeho snaženie, ústretovosť a tým aj mnohorakú reprezentáciu našej obce, by som mu touto cestou chcel veľmi pekne poďakovať a popriať mu všetko najlepšie, veľa zdravia, šťastia a tvorivých síl v osobnom živote, ako aj pri zveľaďovaní našej obci, ktorá má tak krásnu a bohatú minulosť.

Milan Cabánek.

Velká noc

Ako každý rok, tak aj tento by sme oslávili „Kvetnú nedeľu“, alebo by sme chodili po dedine ako po ostatné roky a pálili Morenu a hádzali do vody, aby odišla zima, aby sme privítali jar.

Ale nedá sa, našu zem zasiahla choroba Corona vírus. Ľudia sú zatvorení a izolovaní doma.

Nemajú čo robiť a tak vytvárajú diela, ktoré sú spojené s veľkou nocou.

Náš dôchodca Vojtech Korpáš vyrobil z dreva symbol jari – zajačikov, ktorých sme umiestnili na detské ihrisko Kajsa. Elena Vargová a Anna Stanová sa postarali o dekoráciu, pri dokončovaní prispeli aj naše skúsené dôchodkyne Anna Poláčiková a Slavomíra Bírova.

V tejto ťažkej dobe pri pohľade na zajačikov sa každému aspoň na chvíľku vyčarí úsmev na tvári. Mladé mamičky chodia s deťkami sa pozerať na zajačikov a pritom sa aj odfotia.

Radosť pre každého.

Z činnosti dobrovoľnej požiarnej ochrany a požiarnej prevencie

Rok 2021 začal pre nás hasičov ako aj pre nás všetkých v znamení pandémie a boja proti nej. Ale aj v tomto boji sme boli nápomocní obci. Zúčastnili sme sa ako členovia odberového tímu pri testovaní občanov Lužianok. Celkom päť víkendov sme dezinfikovali prostredie a okolie odberového miesta. Postarali sme sa o likvidáciu biologického odpadu po testovaní. Pomáhali sme so zabezpečením, organizovaním a celkovým priebehom testovania. Popri tom sme opravili poškodenú techniku a vykonali kondičné jazdy na novom hasičskom vozidle Iveco ale aj na Avii. IVECO, ako každé nové auto potrebuje pravidelné kontroly a nie je to inak ani u hasičských áut. Tu sa kontroluje aj čerpadlo, ktoré je súčasťou výbavy v nadstavbe. Preto dňa 26. 02. 2021 veliteľ Peter Chudiak a predseda DHZ Martin Cocher odovzdali auto do rúk odborníkov v Trnave, kde je autorizovaný servis na tento druh vozidiel, aby túto kontrolu urobili. IVECO prešlo kontrolou bez nedostatkov a je zase pripravené pomáhať. Pri vybavovaní administratívnych úkonov ku kontrole pomohli zamestnanci Obecného úradu Lužianky za čo im ďakujeme! Hasičská zbrojnica už má hotovú strechu, namontované máme aj okná a vchodové dvere z čoho máme veľkú radosť (viď obrázky). Hlavná rolovacia brána sa vyrába na mieru. Keď bude namontovaná budeme mať komplet uzatvorený objekt. Samozrejme práce a všetko predlžuje corona. Tento rok kvôli corone nebude ani výročná členská schôdza čo sa ešte nestalo a veľmi nás to mrzí. Nedá sa nič robiť ale stále sme pripravení pomáhať všetkým ktorí to potrebujú alebo nás o to požiadajú.

Prevencia radí občanom: Vypalovanie trávy je protizákonné! Vypalovanie starých trávnych porastov bolo v dávnejšej minulosti málo početné, čo súviselo s dôsledným obhospodrovaním všetkých pozemkov. Predpokladaný úžitok zo zbavenia sa nepotrebných suchých porastov ohňom vysoko prevyšujú škody, ktoré takéto požiare

zapríčinia.

Poškodzuje sa štruktúra povrchovej vrstvy pôdy, jej odkrytím sa zvyšuje erózna ohrozenosť a umožní sa vyšší výpar i presychanie, napomáha sa rozširovaniu odolnejších agresívnych druhov rastlín, spaľujú sa vývojové štádiá mnohých drobných živočíchov čo negatívne ovplyvňuje potravinovú základňu vyšších živočíchov, a tiež zaniškujú prirodzené, mnohokrát posledné útočiská organizmov, čo znižuje celkovú biodiverzitu krajiny. Plošným vypalovaním môže dôjsť k likvidácii celých populácií menej mobilných druhov.

Ku vzniku požiarov dochádza nielen nedbanlivosťou pri zakladaní ohňov v prírode, hraní detí so zápalkami, odhadzovaním nedopalkov pri fajčení, ale aj podcenením okolností pri „riadenom vypalovaní“ a tiež úmyselným podpaľáctvom. Zdá sa, že sú niektorí ľudia nepoučiteľní a neodstraší ich ani príslušné ustanovenie zo zákona NR SR č. 314/2001 Zz. o požiarnej ochrane, ktorý zakazuje vypalovať porasty bylín, kríkov a stromov.

Obecný úrad na odvoz komunálneho odpadu, ktorý sa inak voľne spaľuje, má vybudované odpadové hospodárstvo, ktoré viacerí občania aj hodne využívajú.

Napriek tomu sa každý rok nájdú „snaživci“, ktorí zákon vedome, či nevedome porušujú. Ku vzniku požiarov dochádza nielen nedbanlivosťou pri zakladaní ohňov v prírode, hraní detí so zápalkami, odhadzovaním nedopalkov pri fajčení, ale aj podcenením okolností pri „riadenom vypalovaní a tiež úmyselným podpaľáctvom.

Vypalovanie trávy je naozaj každoročným problémom. Preto dôrazne upozorňujeme na zákaz vypalovania suchej trávy, ktoré je u nás veľmi rozšírené. Je príčinou vzniku veľkého množstva požiarov so značnými materiálmi škodami, často pri nich dochádza aj k vážnym zraneniam osôb. Niekedy si takýto požiar vyžiada tú najvyššiu daň – ľudský život a to najmä z radov dôchodcov. Je to napríklad ľudská pohodlnosť – ľudia sa o svoj majetok celý rok nestarajú a na jar starú suchú trávu, či drobné krovie bez vlastnej veľkej námahy zlikvidujú. Problémom je aj nedostatočné právne vedomie, teda neznalosť platných právnych predpisov, ktoré túto činnosť zakazujú.

Čo by ste mali urobiť, ak ste svedkom vypalovania trávy a lesných po-

rastov?

Občanom, ktorí nelegálne vypalujú porasty, hrozí pokuta do výšky 331 € a priamo na mieste môže byť udelená bloková pokuta do výšky 99€, právnická osoba až do 16 596 €. V prípade, že požiar spôsobí veľkú škodu, hrozí občanom aj trestné stíhanie.

Nie vždy sa však podarí odhaliť osobu - pôvodcu požiaru. Môže za to aj ľahostajnosť nás všetkých voči dianiu okolo nás a malá občianska statočnosť. Nedovoľme tej hýstke nenapraviteľných, aby ničili všetko okolo seba. Ak sa stanete svedkom vypalovania trávy a lesných porastov, teda ak ste svedkom porušenia zákona, mali by ste nahlásiť túto skutočnosť na políciu (t.č. 158).

Čo robiť v prípade už rozšíreného požiaru ?

- bezodkladne ohlásiť vznik požiaru na ohlasovňu požiarov - t. č. 150 resp. 112, alebo zabezpečiť jeho ohlásenie na obecný úrad,
- uviesť kde horí (presnú adresu a tel. číslo), čo horí, kto volá,
- uviesť podrobnejšie informácie o požiaru, vyčkať na spätný telefonát ohlasovne požiarov a riadiť sa jej pokynmi,
- ak je to možné, uhasiť požiar dostupnými hasiacimi prostriedkami (voda, piesok, vlhké prikrývky, lopaty, ručné hasiace prístroje a pod.) alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia,
- vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb, evakuovať najmä deti a chorých ľudí,
- poskytnúť na výzvu veliteľa zásahu osobnú a vecnú pomoc jednotke požiarnej ochrany - napríklad dopravné prostriedky, zdroje vody, spojovacie zariadenia a iné veci potrebné na zdo-lanie požiaru.

Ing. Ivan Matúška – preventívár
požiarnej ochrany obce
Martin Cocher – predseda Dobrovoľného hasičského zboru Lužianky

V súčasnosti máme veľké množstvo rôznych kalendárov. Či už sú to kalendáre pre gazdinky – cukrárske, kuchárske, alebo sú to kalendáre s tematikou poľovníckou, rybárskou alebo záhradkárskou, je ich v skutočnosť veľa.

Mal som to šťastie, dostal sa mi do rúk kalendár z roku 1946, ktorý bol zostavovaný na rok 1947, pre členskú základňu Spolku sv. Vojtecha, ktorý oprávnené pripomína 75-té výročie ustanovenia svojho vydavateľa – Spolku sv. Vojtecha v Trnave a zároveň i 75 výročie rozbitia valného zhromaždenia dovtedy vydržiavaného v Nitre, ktoré bolo zjavným svedectvom kultúrnej nežičlivosti Slovákom v bývalom Uhorsku. Členská základňa Spolku sv. Vojtech v tom čase pozostávala z domácich a zahraničných členov v počte 167 907 osôb. Každý člen dostal za podiel v spolku „Kalendár Pútnik Svätovojeťský“ na rok 1947 a k tomu prvú časť „písma svätého (Nový zákon).

Kalendár, to bola vlastne kniha s obsahom cca 160 strán. Pre každý mesiac, tak

evanjelia. Ďalšia kolónka tvorí záznam o východe a západe slnka a mesiaca pre každý deň v danom mesiaci. Súčasťou dňa bol znak zverokruhu z lunárneho kalendára s fázou mesiaca (nóvum, pribúdajúci, spln, ubúdajúci), nevynímajúc predpoveď počasia podľa storočného kalendára. Pravá strana každého mesiaca je určená pre záznamy s názvom „Kto počtuje ten gazduje“ s vyznačením dňa výdavkov a prímou ako aj ďalších poznámok. Toto tvorilo základnú časť kalendára. Ďalšia časť kalendára obsahovala pútavé zaujímavosti z domova a zo sveta, rady čo má vedieť robiť každá gazdinka v jednotlivé mesiace v roku, záhradkárske rady, príbehy veselé i smutné, porekadlá, príslovia, biblické príbehy, liečenie bylinkami, nechýbali ani state pre deti, - detský kútik. Nájde sa tu aj zoznam všetkých jarmočných miest na celom Slovensku počas celého roka s vyznačeným dátumom ich konaním v každom mesiaci. V podstate to bolo zaujímavé a hlavne dostupné čítanie pre celú rodinu. Kalendár Pútnik Svätovojeťský bol v tej dobe jeden z najviac čítaných periodík v Slovenských rodinách. Každý čitateľ mladý či starý, ženy či muži, deti i mládež si našli niečo čo ich zaujalo. Obsah a rozsah kalendára bol rozmanitý. No základ bol nemenný. Prvých 24 strán tvorilo základ kalendára, ktorý sa opakuje neustále až doteraz, nakoľko sa toto periodikum vydáva neustále i keď z obmenou a obsahom už viac zaujímavým pre dnešok, stále ako podiel aj s knihou pre člena Spolku sv. Vojtecha s novším názvom „Pútnik Svätovojeťský“. Spolok sv. Vojtecha oslávil v minulom roku 150. Výročie svojho založenia.

Okrem tohto periodika existujúceho na prelome 19. Storočia, písaného v slovenskom jazyku, boli aj ďalšie, práve sa rodiace s ktorých sa dozvedáme, ako po skončení prvej svetovej vojny sa Európa, ale aj slovenské územie zásadne zmenili. Vedúci predstavitelia prvej Československej republiky v rámci odstránenia maďarizácie vypovedali dvoch biskupov, z Nitry a z Banskej Bystrice, Spišský a Rožňavský čoskoro zomreli a Slovensko zostalo s jedným – Košickým biskupom. Biskupi počas monarchie pochádzali prevažne z významných rodov, už pred menovaním za biskupov mali svoje rodové erby a väčšina nebola slovenskej národnosti. Z historických prameňov vieme, že slovenské biskupstvá patrili pod Ostrihomské arcibiskupstvo.

Maďarskí biskupi deväť dní po skončení prvej svetovej vojny na zasadaní v Ostrihomi mali jednu z najdôležitejších úloh – zaobránenie rozpadu Uhorského kráľovstva, čo znamenalo rozdelenie diecéz demarkačnou čiarou, respektíve formujúcu štátnu

hranicu. Ostrihomský arcibiskup – rodák zo Skalice – videl odtrhnutie sa Slovenska od svätoštefanskej koruny nebezpečenstvo pre Slovenský národ a možnosť ukrutnej proticirkevnej a počesťujúcej nadvlády. Vzťah medzi Apoštolským stolcom a Česko – Slovenskom sa po počiatkových obavách postupne normalizoval. Na jar v r.1920 boli oficiálne nadviazané diplomatické vzťahy, čo bolo značne sprevádzané nevôľou časti proti katolícky orientovanej českej spoločnosti. Rím považoval úpravu diecéznych hraníc s hranicami štátnymi a vymenovanie nových biskupov za oprávnené požiadavky Slovákov. Lady sa pohli až po podpise Trianonskej mierovej zmluve, kedy Ostrihomský arcibiskup podpísal odporúčenie nom Slovenským kandidátom z deviatich na biskupa.

Po dlhých a ťažkých diplomatických vyjednávaniach sa koncom roka 1920 Slovenskom rozniesla správa, že pápež Benedikt XV. Vymenoval troch Slovenských biskupov; Karola Kmetku do Nitry, Mariana Blahu do Banskej Bystrice a Jána Vojtaššáka pre Spišskú diecézu. Miesto vysviacky bola vybraná Nitra, ktorá je spájaná s počiatkom šírenia kresťanstva na našom území, kde v rokoch 828 – 829 konsekrovaný prvý známi, písomne zaznačený kostol na našom území a vzniklo tam biskupstvo ešte za čias Metoda – arcibiskupa v r. 880. V deň konsekrácie bolo v Nitre doslova celé Slovensko. Prítomní boli štátny predstavitelia, zástupcovia kultúrnych a spoločenských organizácií z celej republiky. Slávnosť biskupskej vysviacky sa konala v piaristickom kostole sv. Ladislava 13. Februára 1921, čiže nedávno uplynulo 100 rokov od historickej vysviacky. Staré kalendáre sú vzácne historické dokumenty s ktorých sa dozvedáme mnohé nepoznané udalosti.

Milan Cabánek

ako idú za sebou mal jednu pravú a jednu ľavú stranu vyčlenenú. Na ľavej strane bol zvisle pod sebou označený deň s dátumom. V každom riadku s dátumom a dňom boli mená pripomínajúce sviatky a slávnosti cirkevné s kolónkou či už to rímskokatolícke alebo gréckokatolícke s nedeľou nasledujúcou v cirkevnom roku a pripomienkou

Okienko do kuchyne

Kurací guláš

Suroviny: 1 malú cibuľu, 2 lyžice masla, 500g nakrájaného kuracieho mäsa - kuracie prsia, 1 lyžičku mletej, sladkej papriky, 1 lyžičku mletej rasce, štipku mletého čierneho korenia, 1 lyžičku soli, 1 lyžicu horčice, 2 bobkové listy, 2 litre kuracieho vývaru, 300g paradajok, 1 červenú papriku (cca 100g), 100g zeleru, 2 - 3 zemiaky (cca 30 g), 1 plechovku lúpaných paradajok (cca 400g)

Postup: Cibuľu nakrájame na malé kúsky, v hrnci zohrejeme maslo a opražíme cibuľu do zlatista. Mäso nakrájame na kúsky a keď je cibuľa orestovaná, pridáme aj mäso.

Keď mäso bude mať bielu farbu, tak ho okoreníme sladkou paprikou, mletou rascou, čiernym korením a osolíme ho. Poriadne premiešame a necháme ešte mäso restovať cca 10 minút, kým nepustí šťavu. Potom pridáme k mäsu horčicu, bobkové listy, a zalejeme ho vývarom. Potom do hrnca pridáme nakrájané paradajky a papriku, nastrúhaný zeler a dva zemiak nakrájaný na kocky (jeden zemiak si necháme na zahustenie).

Keď začne guláš vriieť, vlejeme doň lúpané paradajky a ne-

cháme variť aspoň 40 minút, aby sa poriadne prepojili chute. Nakoniec pridáme na zahustenie nastrúhaný zemiak a môžeme podávať.

Strapaté kuracie rezne

Suroviny: 600g kuracích prs

Cestíčko: 200ml kyslej pochúťkovej smotany, 2ks vajec, 2PL hladkej múky, 2 strúčiky cesnaku, 2ČL kukuričného škrobu Gustin, 2PL chilli omáčky, korenie troch farieb mleté, soľ

Na vyprážanie: rastlinný olej

Postup: Kuracie prsia umyjeme, osušíme a nakrájame na tenké rezančky. Predtým si prsia narežeme ako na rezne.

Do misky dáme smotanú, rozšľahané vajčka, múku, škrob a vyšľaháme metličkou, aby sa všetko spojilo. Pridáme prelisovaný cesnak, mleté korenie /môže byť aj mleté čierne korenie/, chilli omáčku, soľ podľa chuti a premiešame. Kto nemá rád pikantné nemusí byť chilli omáčka.

Do pokrájaného mäsa postupne pridávame omáčku, aby bola kašovitá konzistencia. Môže trochu zvýšiť. Marinujeme prikrýté v chlade, najmenej 4 hodiny, ideálne je 12 hodín. Ak sa po marinovaní zdá mäsko husté, pridáme zvyšnú marinádu.

Mäso kladieme lyžicou do panvice s rozpáleným olejom a

vytvoríme malé placky. Vyprážame do zlatista. Podávame so zemiakovou kašou a čerstvým zeleninovým šalátom.

Kokosové rezy

Suroviny: 3ks vajec, 2 hrnčeky hladkej múky, 1 hrnčeky granka, 1/2 hrnčeka oleja, 1/2 hrnčeka mlieka, 1PL kakaa, 1PLcukru, 1 balíček vanilkového cukru, 1 balíček prášku do pečiva

Krém: 2 balíčky kokosového pudingu, 800ml plnotučného mlieka, 1 téglík kyslej smotany, 100g masla, 50g práškového cukru, 50g strúhaného kokosu, 50g bielej čokolády

Postup: Vajčka vymiešame s trstinovým a vanilkovým cukrom do peny. Pridáme hrnček granka a miešame. Keď sa granko úplne rozpustí, pridáme kakao. Ďalej prilejeme olej a mlieko. Na záver pridáme preosiatu hladkú múku a prášok do pečiva. Cesto vylejeme do vymastenej formy a pečieme pri 180°C približne 30 minút.

Kým sa cesto pečie, pripravíme si krém. Kokosový prášok rozmiešame v 300ml mlieka a zvyšné dáme variť. Keď mlieko zovrie, vlejeme rozmiešaný prášok a varíme do zhustnutia. Pripravený puding dáme bokom vychladnúť, pričom ho občas premiešame aby sa nevytvorila na povrchu kožka.

V miske vymiešame zmäknuté maslo s práškovým cukrom a pridáme strúhaný kokos. Keď už máme puding vychladnutý, začneme do neho po lyžiciach vmiešavať pripravenú hmotu. Bielu čokoládu rozpustíme vo vodnom kúpeli a vychladnutú pridáme

do krému. Na záver do krému primiešame po lyžiciach kyslú smotanú.

Vychladnutý korpus prerežeme na dve rovnaké časti. Krém rozdelíme tiež na dve časti a jednu rovnomerne naniesieme na spodnú časť korpusu. Druhú polovicu korpusu uložíme na vrch a rozotrieme naň zvyšný krém.

Spoločenská kronika za rok 2020

Rok 2020 sme začínali s počtom obyvateľov 3061, z toho bolo 1563 žien a 1498 mužov.

Počas roka sa z trvalého pobytu v Lužiankach odhlásilo 58 občanov a naopak sa na trvalý pobyt do Lužianok prihlásilo 79 občanov.

V roku 2020 sa narodilo 32 detí z toho 15 dievčat a 17 chlapcov. Počas roka nás opustilo 52 spoluobčanov, z toho 26 žien a 26 mužov. Do stavu manželského vstúpilo 14 párov, z toho 4 páry v Lužiankach.

K 1. 1. 2021 mala naša obec 3062 obyvateľov, z toho 1559 žien a 1503 mužov. Vekové kategórie sú nasledovné, vek od je vrátane:

- od 0 do 1 roku – bolo 14 dievčat a 14 chlapcov celkom 28

- od 1 roku do 4 rokov – bolo 49 dievčat a 44 chlapcov, celkom 93

- od 4 rokov do 6 rokov bolo 24 dievčat a 41 chlapcov, celkom 65

- od 6 rokov do 16 rokov bolo 188 dievčat a 168 chlapcov, celkom 356

- od 16 rokov do 19 rokov bolo 53 dievčat a 53 chlapcov, celkom 106

- od 19 rokov do 61 rokov bolo 867 žien a 932 mužov, celkom 1799

Od 61 rokov bolo 364 žien a 251 mužov, celkom 615.

Priemerný vek našich obyvateľov je 39 rokov. V čase uzávierky noviniek je najstaršou obyvateľkou obce Adela Mikulášiková vo veku 94 rokov.

V roku 2020 po prvýkrát uzreli svetlo sveta:

Simonka Bohumelová, Paula Kostolániová, Tomáš Letko, Evelin

Kiková, Marek Cserman, Ema Váhová, Nina Helmová, Ivan Králik, Mário Kuchár, Samuel Gubáň, Damián Živkovič a Daniel Živkovič, Mateo Együd, Tereza Repánová, Vivien Suchá, Viliam Rakovský, Jasmina Svitekova, Santiago Stojka, Laura Gabčová, Nikola Blahová, Viktória Blicklingová, Milan Billa, Natália Vestenická, Jakub Kvasňovský, Adela Pagačovičová, Jakub Poláček, Dominika Mičundová, Kristián Bihary, Nela Hýždálová, Oliver Kešjar, Matúš Karas

Do stavu manželského vstúpili:

Elemír Kotlár a Anna Vilhemová v Lužiankach, Marián Smatana a Zuzana Noseková v Nitre, Čuchta Jozef a Terézia Maksiová v Nitre, Salai Tibor a Vladimíra Kociánová v Horných Orešanoch, Kamil Kubinec a Tatiana Timková v Jelšovciach, Milan Štadler a Nicola Ferencceiová v Diakovciach, Drahoslav Péter a Dana Krýdlová v Nitre, Michal Drobňák a Michaela Beláková, Slavomír Štefanka a Mária Vöröšová v Lužiankach, Miloš Stojka a Mária Kollerová v Šoporni, Marek Kuchár a Patricia Chrastinová v Nitre, Milan Ďurček a Michaela Sabová v Topolčiankach, Radoslav Nemeš a Lenka Hatalová vo Veľkých Ripňanoch, Juraj Tomeček a Kristína Karasová v Lužiankach.

Do večnosti nás predišli:

Anastázia Rosová vo veku 84 rokov, Roman Solčan vo veku 58 rokov, Alexander Gála vo veku 71, Františka Cibulová vo veku 78 rokov, Stanislav Beňo vo veku 68 rokov, Ladislav Šinský vo veku 81 rokov, Ľudovít Senes vo veku 85 rokov, Estera Tomaščíková vo veku 85

rokov, Veronika Kiková vo veku 83 rokov, Jozef Kostolník vo veku 85 rokov, Rozália Paulisová vo veku 85 rokov, Viktor Králik vo veku 78 rokov, Viera Tesařová vo veku 77 rokov, Maroš Billa vo veku 44 rokov, Magdaléna Jančíková vo veku 87, rokov, Milan Jakuš vo veku 74 rokov, Michal Šmehyl vo veku 80 rokov, Anastázia Lauková vo veku 78 rokov, Mária Bratská vo veku 88 rokov, Anna Horková vo veku 79 rokov, Daniel Živkovič vo veku 5 dní, Anna Lauková vo veku 91 rokov, Jozefa Čurgaliová vo veku 73 rokov, Štefan Škorica vo veku 69 rokov, Elemír Kotlár vo veku 54 rokov, Helena Šinská vo veku 80 rokov, Margita Havlíková vo veku 85 rokov, Jozef Jančík vo veku 85 rokov, Rozália Paukovičová vo veku 93, Peter Keszi vo veku 46 rokov, Roman Nagy vo veku 52 rokov, Pavlína Peťovská vo veku 89 rokov, Andrea Dudášová vo veku 44 rokov, Michal Murárik vo veku 91, rokov, Vilma Jančíková vo veku 93 rokov, Pavel Jakab vo veku 77 rokov, Karin Palová vo veku 16 rokov, Alena Palová vo veku 56 rokov, Vojtech Čerešňa vo veku 74 rokov, Viliam Paulis vo veku 85 rokov, Peter Varga vo veku 74 rokov, Ján Sollár vo veku 82 rokov, Ladislav Keszi vo veku 69 rokov, Julianna Vilinová vo veku 80 rokov, Mária Vöröšová vo veku 63 rokov, Mária Ábelová vo veku 90 rokov, Mária Jakabová vo veku 77 rokov, František Važecký vo veku 88 rokov, Helena Lakatošová vo veku 65 rokov, Peter Šantavý vo veku 60 rokov, Ján Hrnčár vo veku 72 rokov a Marie Biharyová vo veku 66 rokov.

Výroky slávnych

„Vedz jedno. Nie si sám. Milióny a milióny ľudí prežili rovnakú bolesť - a nakoniec opäť našli mier v duši.“ -

Pam Brown austrálska poetka 1948

„Veľa ľudí ťa v živote sklame, preto neklam aj sám seba.“

Jaroslav Melega

„Život jednotlivca má zmysel iba do tej miery, ako pomáha zušľachťovať a skrásť-

ľovať život každého živého stvorenia. Život je posvätný, to znamená, že je najvyššou hodnotou, ktorej sú podriadené všetky ostatné hodnoty.“

Albert Einstein

„Pokrok je možný iba v spoločnosti, v ktorej existujú morálne hodnoty a silné presvedčenia.“

Benedikt XVI.

„Nemôže byť bohatstvo tam, kde sú ľudia zamestnaní vzájomným podvádzaním. Nemajú čas na vybudovanie hodnôt, teda

ani na vytvorenie bohatstva.“

Tomáš Baťa

„Robte všetko najlepšie preto, že vás to teší, nie preto, že očakávate odmenu. Nezištné skutky vám prinesú radosť a nečakaná odmena môže prekonať vaše predstavy.“

Don Miguel Ruiz

Je veľa ľudí na tomto svete, ktorí strávia toľko času tým, že dávajú pozor na svoje zdravie, že nemajú čas na to, aby sa z neho tešili.

Binder

Jubilanti I. štvrťroku 2021

50 rokov oslávili: Eva Valovičová, Jana Fábryová, Jozef Rigo, Ivana Kverková, Jozef Kňaze, Jana Kiková, Stanislav Líška, Štefan Franciak, Jana Siroteková, Rastislav Šindolár

55 rokov oslávili: Zuzana Holešová, Doc. Ing. Dana Tančinová, Ing. Mária Csóková, Jaroslava Spišiaková, Lea Marciová

60 rokov oslávili: Ivan Kvasňovský, Margita Kováčiková, Darina Poláčiková, Jana Vargová, Blanka Mikulášiková, Ľubomír Ďuran, Mária Kováčiková, Gabriela Kudryová, Jozef Kocian, Mária Tomovičová, Alena Králiková, Božena Králiková

65 rokov oslávili: Katarína Benkovičová, Ján Vrabec, Viera Piovarčiová, Ing. Jozef Lauko, Mária Ábelová, Miroslav Kolompár

70 rokov oslávili: Magdaléna Mináriková, Ing. Peter Oravský, Zlatica Varečková, Jaroslav Šavrtka, Ľudmila Blíziková, Marián Balko

75 rokov oslávili: Emília Štefanková, Elena Malinčíková, Mária Šantavá, Ján Minár, Emil Čentéš, Jozef Hunka, Anna Králiková, Eva Benechová

80 rokov oslávili: Dagmar Táboriská, Ján Buch, Alena Karasová, Gabriel Szorád, Marta Berecová, Karol Blažovič

85 rokov oslávila Anna Zelenáková

90 rokov oslávili: Jozef Havlík, Mária Kandelová

91 rokov oslávil Michal Štefanka

92 rokov oslávila Milina Lányiová

94 rokov oslávila Adela Mikulášiková

Hádanky

● **Lúka plná žltých hlávkov, strapatí ju jarný vánok. Keď si zopár vláskov chytí, urobí z nich padáčky.**

(avapúP)

● Keď je malý, milo hrá sa, veľký mrmle ako basa, maliny zje hneď, potom líže med.

(ďevdeM)

● **Som krajčírom dobrej módy, nožnice mi trčia z vody. Ja nešijem z ovčej vlny, ale strihám vodné vlny.**

(kaR)

● Najväčší silák som, unesiem vlastný dom.

(kámiLS)

● **Nie som ježko, predsa pichám. Môj kvet sa ti páči? Iba jedno prezradím ti: Bývam v kvetináči.**

(sutkaK)

● Idem do záhradky. Kráčam rannou rosou. A čo vidím? - Záhon snehuliacich nosov.

(avkrM)

Pranostiky

✓ Ak prší 1. apríla, býva mokrý máj.

✓ Hrmenie pred Jurajom bolo predzvesťou nepriaznivého roka.

✓ Koľko ráz pred Ďurom zahrní, toľko ráz po Ďure bude mráz.

✓ Do Ďura je vždy lepší sneh ako dážď.

✓ Sad' zemiaky na Ďura, bude plná pivnica i komora.

✓ Na Marka patria uhorky do jarka.

✓ Na svätého Marka napijem sa z jarka.

✓ Na svätého Marka schová sa do žita vranka

Humor

☺ Ľudský prd je vlastne príkladom virtuality.

Každý o ňom počul, každý o ňom vie, ale nikto ho nevidel.

☺ Jano spadol do šachty, kolegovia naňho kričia:

- Si tam?

- Som!

- A stalo sa ti niečo?

- Neviem, ešte letím!

☺ Bavia sa dve susedky:

- Dnes som sa rozhodla doma urobiť nejakú mužskú robotu...

- Hej?

- Hej. Vyžrala som chladničku, grgla, prdla, pivo v ruke, zvalila som sa na gauč, diaľkové do ruky a začala som prepínať...

☺ Môj prastarý otec (z babkinej strany) bol na Titanicu. Už od začiatku mal zlé tušenie... Neskôr začal upozorňovať posádku, že tá plavba nedopadne dobre. Tesne pred zrážkou s ľadovcom nepričítne kričal na všetkých dookola, ale nikto ho nebral vážne. Nakoniec ho z toho kina vyhodili.

☺ Mórisko, vyskloňuj sloveso ísť!

- Ja idem.... ty ideš.. hmm... on ide...

- Trochu rýchlejšie!

- ja bežím, ty bežíš, on beží...

☺ Mórisko prišiel zo školy domov s mokrymi nohavicami od kolien dolu.

- Čo sa ti stalo? Spadol si do potoka? - pýta sa matka.

- Ale, hrali sme sa cez prestávku na psov.

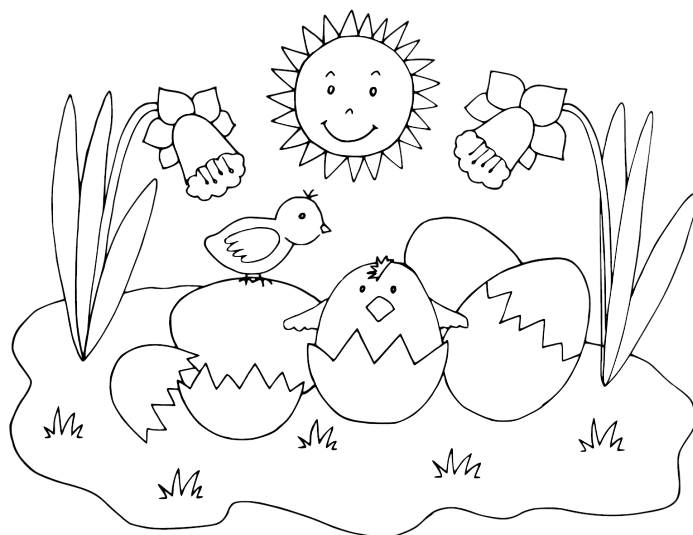
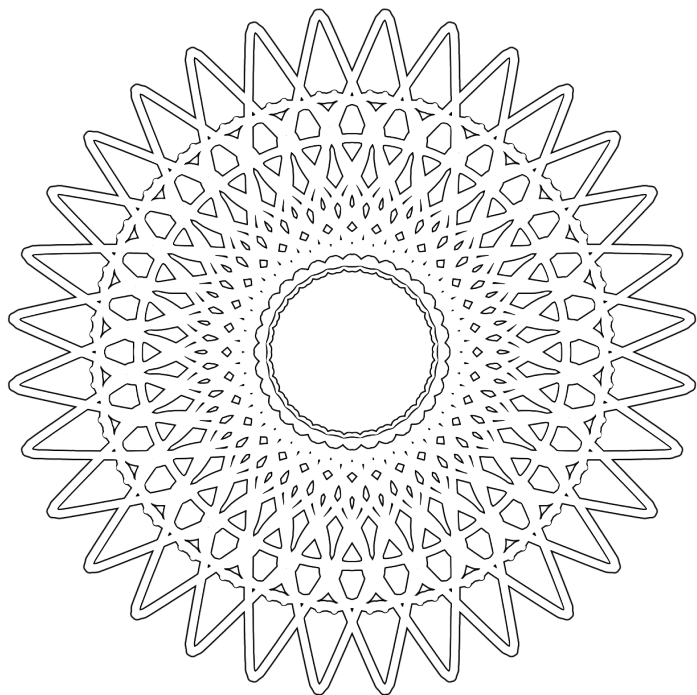
- No a ?

- A ja som bol stĺp ...

Omalovánky + osemsmerovky

V krčme si podnapitý muž uprene prehliada dvoch chlapíkov u vedľajšieho stola. Nakoniec mu jeden z nich povie:

„Žiadny strach, nieste opitý. My sme dvojičky.“
 „Čože?! ...Tajnička má 12 písmen?“

P	V	A	P	Y	Š	T	M	E	A
O	M	O	L	O	Ň	E	M	A	K
Z	F	A	G	O	T	N	T	A	O
O	K	N	C	R	M	I	M	F	T
S	A	A	O	O	I	S	A	Š	S
T	W	N	S	T	Ô	L	V	Ž	T
A	O	I	T	S	C	I	E	L	E
T	V	T	N	E	Y	I	C	H	N
O	F	A	R	G	E	L	E	T	A
K	R	L	Ť	O	I	M	Ť	V	A
A	U	T	O	Š	K	O	L	A	A

AUTOŠKOLA, CIEĽE, CIEVA, FAGOT, FALCE, GESTO, KAMZENOLOM, KMENE, LATIŇA, METRO, OSIVO, OTROK, ÔSMAK, POTIAŽE, POZOSTAŤOK, SKALY, SMOLA, STENA, STOKA, SWING, ŠŤAVA, TANGO, TELEGRAF, TENIS, VECHĚŤ

Slovenské priority. „Ocko, ja by som chcel rožtek.“
 „Synček, aj ja by som chcel rožtek. No peniačky ...tajnička má 14 písmen

S	C	T	P	Y	G	E	Y	K	L	A	K	S	Ó	N	
K	E	Č	N	Y	L	M	M	V	C	Á	N	P	R	P	
A	R	A	T	U	M	A	S	L	O	N	Y	O	I	A	
L	E	L	Č	L	N	A	O	Š	Á	K	E	N	K	K	
P	B	R	Ý	U	M	N	R	R	Ú	C	O	K	Š	I	
L	O	P	A	T	A	I	B	A	B	K	A	Y	A	N	
K	K	S	U	N	K	E	Č	A	I	N	B	A	O	I	
Í	A	B	N	A	R	O	Ž	O	K	Č	F	A	K	R	
L	U	A	K	L	Á	P	A	O	S	I	A	S	V	K	
S	U	A	Á	A	E	T	V	S	L	S	R	N	Á	Y	
O	O	H	V	Z	S	C	H	O	T	A	Í	Ó	F	L	R
R	A	T	O	E	M	V	R	L	N	L	K	A	A	A	
R	O	Z	V	R	H	E	T	O	I	Ž	Á	R	A	G	
K	O	E	A	B	K	O	S	S	N	V	D	M	K	I	
Š	N	Ú	R	K	A	A	O	U	A	Š	Y	A	A	C	

LUŽIANSKE NOVINKY

Obecný štvrťročník. Vydavateľ: Obec Lužianky, Rastislavova 266, 951 41 Lužianky, t. č. 037/7783469, IČO 34003517.
 Registračné číslo EV 3466/09, ISSN 1338-9017.
 Šéfredaktor: Jozef Bojda
 Redakčná rada: Milan Cabánek, Mgr. Alžbeta Rigová